



C/2023/1062

15.12.2023

P9_TA(2023)0134

Wdrażanie dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 9 maja 2023 r. w sprawie transpozycji zmienionej dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych (2022/2038(INI))

(C/2023/1062)

Parlament Europejski,

- uwzględniając kompetencje państw członkowskich w zakresie rozwijania ambitnej polityki kulturalnej w dziedzinie audiowizualnej, zgodnie z art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej oraz art. 6 i 167 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/13/UE z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych) ⁽¹⁾,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1808 z dnia 14 listopada 2018 r. zmieniającą dyrektywę 2010/13/UE w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich dotyczących świadczenia audiowizualnych usług medialnych (dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych) ze względu na zmianę sytuacji na rynku ⁽²⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z 7 lipca 2020 r. zatytułowany „Wytyczne w sprawie stosowania w praktyce kryterium zasadniczej funkcji w odniesieniu do definicji »usługi platformy udostępniania wideo« zgodnie z dyrektywą o audiowizualnych usługach medialnych” ⁽³⁾,
- uwzględniając komunikat Komisji z 7 lipca 2020 r. zatytułowany „Wytyczne na podstawie art. 13 ust. 7 dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych dotyczące obliczania udziału utworów europejskich w katalogach usług na żądanie oraz definicji małej liczby odbiorców i niskiego obrotu” ⁽⁴⁾,
- uwzględniając Europejską kartę języków regionalnych lub mniejszościowych, w szczególności jej postanowienia odnoszące się do mediów,
- uwzględniając konkluzje Rady z 4 kwietnia 2022 r. w sprawie budowania europejskiej strategii dla ekosystemu sektora kultury i sektora kreatywnego ⁽⁵⁾,
- uwzględniając protokół ustaleń między krajowymi organami regulacyjnymi będącymi członkami Europejskiej Grupy Regulatorów ds. Audiowizualnych Usług Medialnych (ERGA) („Memorandum of Understanding between the National Regulatory Authority Members of the European Regulators Group for Audiovisual Media Services”) z 3 grudnia 2020 r.,
- uwzględniając udoskonalony kodeks postępowania w zakresie zwalczania dezinformacji z 2022 r.,
- uwzględniając komunikat Komisji z 3 grudnia 2020 r. pt. „Europejskie media w cyfrowej dekadzie – plan działania na rzecz wsparcia odbudowy i transformacji” (COM(2020)0784),
- uwzględniając badanie Departamentu Tematycznego ds. Polityki Strukturalnej i Polityki Spójności w Dyrekcji Generalnej ds. Polityki Wewnętrznej z listopada 2022 r. pt. „Implementation of the revised Audiovisual Media Services Directive – Background Analysis of the main aspects of the 2018 AVMSD revision” [Wdrażanie zmienionej dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych – analiza kontekstowa głównych aspektów przeglądu dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych z 2018 r.]

⁽¹⁾ Dz.U. L 95 z 15.4.2010, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 303 z 28.11.2018, s. 69.

⁽³⁾ Dz.U. C 223 z 7.7.2020, s. 3.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 223 z 7.7.2020, s. 10.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 160 z 13.4.2022, s. 13.

- uwzględniając art. 54 Regulaminu oraz art. 1 ust. 1 lit. e) i załącznik 3 do decyzji Konferencji Przewodniczących z dnia 12 grudnia 2002 r. dotyczącej procedury udzielania zgody na sporządzenie sprawozdań z własnej inicjatywy,
 - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kultury i Edukacji (A9-0139/2023),
- A. mając na uwadze, że dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych powinna odgrywać kluczową rolę w kształtowaniu europejskiego ekosystemu audiowizualnego, kierując się zasadami ochrony różnorodności kulturowej i językowej oraz pluralizmu opinii, a także promowania dystrybucji i produkcji europejskich audiowizualnych usług medialnych w Unii Europejskiej;
- B. mając na uwadze, że w wyniku ostatniego przeglądu dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych, przyjętego 28 listopada 2018 r., wprowadzono przepisy ramowe wzmacniające zasady kraju pochodzenia i poprawiające ochronę konsumentów, w szczególności małoletnich oraz osób z niepełnosprawnościami, w internecie;
- C. mając na uwadze, że zasada kraju pochodzenia jest zapisana w prawie UE, a konkretnie w art. 2 ust. 1 dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych i z powodzeniem okazała się głównym filarem swobodnego i niezakłóconego rozpowszechniania informacji oraz transgranicznego świadczenia audiowizualnych usług medialnych dzięki zapewnieniu pewności prawnej; mając na uwadze, że stanowi ona ważną podstawę ochrony dostawców audiowizualnych usług medialnych i umożliwia inwestycje w innowacyjne i kreatywne produkcje oraz poprawę wyszukiwalności europejskich utworów audiowizualnych;
- D. mając na uwadze, że rolą zmienionej dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych jest wspieranie europejskiej twórczości kulturalnej i różnorodności kulturowej w zmieniającym się sektorze audiowizualnym i czerpanie z nich korzyści zgodnie z innymi przepisami, takimi jak przepisy dotyczące praw autorskich zawarte w dyrektywie (UE) 2019/790 ⁽⁶⁾, w której postuluje się sprawiedliwe wynagrodzenie dla posiadaczy praw;
- E. mając na uwadze, że same państwa członkowskie nie są w stanie utworzyć wystarczającego obszaru bez granic wewnętrznych dla audiowizualnych usług medialnych, zapewniającego też wysoki poziom ochrony celów leżących w interesie ogólnym, zatem lepiej utworzyć go na poziomie Unii;
- F. mając na uwadze, że w przypadku nowych przepisów horyzontalnych na szczeblu unijnym konieczne jest spójne i konsekwentne wyjaśnienie ich wzajemnych powiązań w ramach przedmiotowych konkretnych ram prawnych dla dostawców audiowizualnych usług medialnych;
- G. mając na uwadze, że ostatnio ze względu na uchwalone lub proponowane przepisy na szczeblu UE w „cyfrowej dekadzie”, a mianowicie akt o usługach cyfrowych ⁽⁷⁾, który dotyczy podmiotów w łańcuchu dystrybucji i wartości treści audiowizualnych oraz jest bezpośrednio powiązany z dyrektywą o audiowizualnych usługach medialnych, znacznie wzrosło prawdopodobieństwo konfliktu przepisów i tym większa jest potrzeba konsekwencji i spójności; mając na uwadze, że bardziej wyraźne powiązania istnieją we wnioskach dotyczących europejskiego aktu o wolności mediów i wniosku dotyczącym rozporządzenia w sprawie reklamy politycznej, które odnoszą się do kwestii mających bezpośrednie znaczenie dla sektora mediów audiowizualnych;
- H. mając na uwadze, że informacje na temat własności dostawców usług medialnych i dostawców platform udostępniania wideo powinny być łatwo, kompleksowo i publicznie dostępne, ponieważ ma to kluczowe znaczenie dla ograniczenia dalszej koncentracji mediów;
- I. mając na uwadze, że poprzez pozytywne wzmacnianie i eksponowanie profesjonalnie przygotowanych unijnych audiowizualnych usług medialnych można wnieść istotny wkład w globalną walkę z dezinformacją i fałszywymi wiadomościami, co przyczynia się do skutecznej realizacji prawa do informacji oraz promowania publicznych dyskursów bazujących na wielości opinii;
- J. mając na uwadze, że duża liczba platform internetowych nie zapewnia dostępu do danych dotyczących odbiorców utworów rozpowszechnianych przez dostawców usług medialnych; mając jednak na uwadze, że dane te są niezbędne do dostosowania strategii politycznych i wspierania tworzenia treści;

⁽⁶⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/790 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym oraz zmiany dyrektyw 96/9/WE i 2001/29/WE (Dz.U. L 130 z 17.5.2019, s. 92).

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2065 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie jednolitego rynku usług cyfrowych oraz zmiany dyrektywy 2000/31/WE (akt o usługach cyfrowych), Dz.U. L 277 z 27.10.2022, s. 1.

- K. mając na uwadze, że niezależne i bezstronne krajowe i regionalne organy regulacyjne ds. mediów stanowią warunek wstępny wolności i pluralizmu mediów, ponieważ chronią media przed nadmiernymi politycznymi i komercyjnymi wpływami, zapewniając niezależne, odpowiedzialne i przejrzyste funkcjonujące usługi medialne;
- L. mając na uwadze, że na podstawie dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych ze zmianami Europejska Grupa Regulatorów ds. Audiowizualnych Usług Medialnych zrzesza przedstawicieli krajowych niezależnych organów regulacyjnych w dziedzinie audiowizualnych usług medialnych, a jej zadaniem jest doradztwo dla Komisji na temat spójnego wdrażania tej dyrektywy i na temat wymiany najlepszych praktyk;
- M. mając na uwadze, że w ponad połowie państw członkowskich UE procedury mianowania szefów organów regulacyjnych ds. mediów mogą nie być wystarczająco skuteczne w ograniczaniu ryzyka wpływów politycznych lub gospodarczych⁽⁸⁾;
- N. mając na uwadze, że duża liczba przedsiębiorstw działających w sektorze mediów audiowizualnych w UE to również małe i średnie przedsiębiorstwa, które wymagają specjalnych zabezpieczeń, aby móc oferować szeroką gamę usług dla odbiorców europejskich;
- O. mając na uwadze, że ze względu na wszechobecność ofert mediów cyfrowych i mnogość źródeł informacji w internecie nabycie umiejętności korzystania z mediów przez dzieci i młodzież, jak również przez dorosłych, jest niezbędną podstawą, która oprócz zrozumienia funkcjonalnego musi również obejmować zdolność do krytycznej (samo)refleksji na temat zachowań związanych z korzystaniem z mediów;
- P. mając na uwadze, że Konwencja ONZ o prawach osób niepełnosprawnych prawnie zobowiązuje UE i wszystkie jej państwa członkowskie do zapewnienia prawa do dostępności (jej art. 9), wolności wypowiedzania się i wyrażania opinii oraz dostępu do informacji (jej art. 21) oraz udziału w życiu kulturalnym (jej art. 30);
- Q. mając na uwadze, że znacznie opóźniona transpozycja dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych przez państwa członkowskie podważa jej skuteczność;
1. krytykuje zarówno brak woli niektórych państw członkowskich do terminowej transpozycji dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych, jak i ogólną niechęć Komisji do wszczynania postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego oraz późną publikację wytycznych; zachęca państwa członkowskie do bezzwłocznego wdrożenia tej dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych;
 2. wyraża zaniepokojenie, że z powodu opóźnienia w transpozycji nie jest obecnie w pełni możliwa pełna ocena;
 3. zwraca uwagę na określony w art. 33 akapit drugi dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych obowiązek Komisji dotyczący przedłożenia sprawozdania ze stosowania dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych najpóźniej do 19 grudnia 2022 r. oraz zwraca uwagę państw członkowskich na ich obowiązek wynikający z art. 7 ust. 2 dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych, dotyczący przedłożenia w tym samym czasie Komisji sprawozdania w sprawie postępów w zakresie dostępności; przypomina ponadto, że na Komisji spoczywa obowiązek złożenia sprawozdania ze stosowania art. 13 ust. 1 i 2 dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych na podstawie informacji przekazanych przez państwa członkowskie do 19 grudnia 2021 r. oraz na podstawie niezależnej analizy, z uwzględnieniem rozwoju rynku i technologii oraz celu, którym jest różnorodność kulturowa; ubolewa, że sprawozdanie w sprawie stosowania dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych w latach 2014–2019 nie zostało szeroko rozpowszechnione; zauważa, że sprawozdanie to zawiera istotne informacje do celów analizy porównawczej wdrażania zmienionej dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych;
 4. uznaje definicję „utworów europejskich” za otwartą i szeroko pojmowaną koncepcję „europejskich dzieł audiowizualnych” określoną w sporządzonej przez Radę Europy Europejskiej konwencji o telewizji ponadgranicznej z 5 maja 1989 r.; przypomina, że definicja utworów europejskich zawarta w dyrektywie o audiowizualnych usługach medialnych pozostaje bez uszczerbku dla możliwości ustanowienia przez państwa członkowskie bardziej szczegółowej definicji dostawców usług medialnych podlegających ich jurysdykcji; potwierdza, że definicja utworów europejskich powinna między innymi służyć promowaniu utworów wyprodukowanych w UE z korzyścią dla europejskiego ekosystemu kreatywnego; przypomina w związku z tym, że zgodnie z planem działania na rzecz mediów i sektora audiowizualnego Komisja planuje opublikować europejską prognozę medialną w celu zbadania głównych tendencji w mediach i przeanalizowania ich potencjalnego wpływu na rynki mediów i modele biznesowe; wyraża ubolewanie, że sprawozdanie to nie mogło zostać opublikowane w odpowiednim czasie; zwraca się do Komisji o dokonanie oceny definicji utworów europejskich wyłącznie na podstawie wyników badań naukowych uzyskanych we współpracy z ERGA i Europejskim Obserwatorium Audiowizualnym oraz z należyтым uwzględnieniem danych dotyczących europejskiej prognozy medialnej bezpośrednio związanych z obecnym stosowaniem terminu „utwory europejskie”;

⁽⁸⁾ Dane przekazane przez Centrum ds. Pluralizmu i Wolności Mediów, grudzień 2022 r.

5. wzywa Komisję, by niezwłocznie podjęła niezbędne środki w celu usunięcia niedociągnięć i zapobieżenia wszelkim nadużyciom przy stosowaniu art. 2 ust. 4 dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych;
6. uważa, że wszelkie odstępstwa od zasady kraju pochodzenia oraz wprowadzenie jakichkolwiek nowych barier i ograniczeń w swobodnym świadczeniu usług zgodnie z art. 56–62 TFUE należy oceniać, biorąc pod uwagę gwarancje proporcjonalności, elastyczności, przewidywalności i niedyskryminacji;
7. wzywa Komisję do przeglądu procedur określonych w art. 3 i 4 dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych w celu sprawdzenia, czy można je stosować szybciej i skuteczniej, przy jednoczesnym poszanowaniu praw wszystkich zaangażowanych stron, oraz w celu wzmocnienia zasady kraju pochodzenia;
8. zauważa, że różnice w poziomie regulacji audiowizualnych usług medialnych w różnych środowiskach nadal stwarzają nierówne warunki działania w zależności od tego, czy są one odtwarzane za pośrednictwem transmisji telewizyjnej, usługi platformy udostępniania wideo lub innej usługi platformy internetowej; jednocześnie ma świadomość, że jedną z przyczyn takiego stanu rzeczy jest fakt, że przepisy odnoszą się do tego, czy dostawca ponosi odpowiedzialność redakcyjną za usługę, czy też nie; zachęca do wzmocnienia wysiłków na rzecz osiągnięcia wysokiego poziomu ochrony konsumentów, ochrony przed szkodliwymi treściami lub ochrony małoletnich we wszystkich rodzajach mediów lub kanałach odtwarzania w ramach możliwości przewidzianych w dyrektywie o audiowizualnych usługach medialnych;
9. zaznacza, że zakres dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych został rozszerzony w celu nałożenia na dostawców platform udostępniania wideo pewnych obowiązków określonych w art. 28b, takich jak wymóg stosowania odpowiednich środków w celu ochrony osób małoletnich przed szkodliwymi treściami, a wszystkich użytkowników przed treściami nawołującymi do przemocy lub nienawiści; podkreśla, że trzeba zapewnić właściwe wdrożenie tych przepisów;
10. przypomina, że zgodnie z komunikatem Komisji z 2020 r. dotyczącym wytycznych w sprawie stosowania w praktyce kryterium zasadniczej funkcji w odniesieniu do definicji usługi platformy udostępniania wideo zgodnie z dyrektywą o audiowizualnych usługach medialnych, usługi platform udostępniania wideo dostarczają treści audiowizualnych, które są coraz bardziej dostępne dla ogółu odbiorców, i tak samo dzieje się w przypadku serwisów społecznościowych, które stały się ważnym medium wymiany informacji; przypomina ponadto, że zgodnie z tymi wytycznymi niektóre serwisy społecznościowe mogą mieścić się w zakresie stosowania nowych przepisów dotyczących platform udostępniania wideo, jeżeli spełniają określone kryteria.
11. przypomina o kluczowych przepisach dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych dotyczących ochrony małoletnich, w szczególności o zakazie przetwarzania danych małoletnich do celów przekazów handlowych; uważa, że należy wzmocnić środki współpracy transgranicznej, w szczególności w zakresie ochrony małoletnich, poprzez zwiększenie zdolności krajowych organów regulacyjnych ds. mediów i innych właściwych organów do skutecznego postępowania w przypadku stwierdzonych naruszeń, zapewniając w ten sposób szybkie i skuteczne działania, a jednocześnie zachęcając podmioty publiczne i prywatne do koordynacji działań zapobiegawczych; ponownie zwraca uwagę na możliwości oferowane przez art. 4a dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych i przypomina, że kodeksy postępowania mogą odgrywać ważną rolę w tym względzie, biorąc pod uwagę szybki rozwój technik marketingowych;
12. wzywa państwa członkowskie do dopilnowania, aby podczas transpozycji dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych było jasne i łatwo zrozumiałe, zwłaszcza dla użytkowników końcowych, czy ochrona małoletnich przed szkodliwymi treściami, ochrona społeczeństwa przed określonymi nielegalnymi treściami i związane z treścią ograniczenia reklamowe przewidziane dyrektywą o audiowizualnych usługach medialnych obowiązują w aktualnie używanym medium, w szczególności w internecie;
13. jest zdania, że horyzontalne przepisy prawne mające zastosowanie do audiowizualnych usług medialnych, takie jak przepisy aktu o usługach cyfrowych, lub horyzontalne standardy współregulacji i samoregulacji, takie jak standardy udoskonalonego kodeksu postępowania w zakresie zwalczania dezinformacji z 2022 r., należy bez wyjątku interpretować w taki sposób, aby były zgodne z celami dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych; podkreśla konieczność zminimalizowania rozbieżności regulacyjnych między ofertami audiowizualnymi różnych dostawców poprzez zwiększenie spójności prawnej między przepisami sektorowymi a przepisami horyzontalnymi; uważa, że zapewniłoby to pewność prawa w odniesieniu do różnych przepisów europejskich dzięki jasnej interpretacji, która pozwoliłaby na nadanie pierwszeństwa przepisom sektorowym i która pozostałaby zgodna z celami i wartościami dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych, takimi jak niezależny nadzór i ochrona treści redakcyjnych, poszanowanie godności ludzkiej, ochrona małoletnich, bezpieczeństwo publiczne i ochrona publiczna oraz pluralistyczny i dobrze funkcjonujący dyskurs demokratyczny, co doprowadziłoby do wdrożenia wysokich standardów;

14. podkreśla przydatność bazy danych MAVISE⁽⁹⁾ zarządzanej przez Europejskie Obserwatorium Audiowizualne, która informuje o audiowizualnych usługach medialnych i platformach udostępniania plików wideo oraz właściwych dla nich jurysdykcjach sądowych w Europie; apeluje o dalsze wysiłki mające na celu rozszerzenie zasięgu tej bazy danych i ułatwienie korzystania z niej wszystkim zainteresowanym użytkownikom; domaga się, aby art. 5 ust. 2 dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych został sformułowany jako obowiązek dla państw członkowskich w każdej przyszłej rewizji dyrektywy;

15. wzywa Komisję, aby w oparciu o sprawozdania państw członkowskich, we współpracy z ERGA oraz w dialogu z odpowiednimi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego, pracowała nad wspólnymi standardami jakościowymi i ilościowymi w celu wspierania dalszego rozwoju dostępnych ofert dla osób z niepełnosprawnościami zgodnie z wymogami w zakresie dostępności określonymi w europejskim akcie w sprawie dostępności⁽¹⁰⁾ w odniesieniu do produktów i usług oraz poprawy ogólnej dostępności usług; uważa, że takie ambitne cele o jasno określonych terminach wdrożenia, oparte na rzeczywistej sytuacji w zakresie dostępności w każdym państwie członkowskim i uwzględniające najnowsze osiągnięcia techniczne, powinny obejmować odsetek dostępnych treści audiowizualnych związanych z określonymi rodzajami usług dostępu; podkreśla, że wszelkie sprawozdania dotyczące udoskonalenia dostępnych usług muszą być publicznie dostępne oraz że oceniając wykonanie przez państwa członkowskie zobowiązań wynikających z dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych, Komisja powinna sprawdzić, czy ich interpretacja pojęcia „proporcjonalnych środków” nie unieważnia art. 7 tej dyrektywy;

16. podkreśla znaczenie ułatwienia dostępności (dubbing, napisy, audiodeskrypcja lub inne) we wszystkich językach na terytorium, na którym świadczona jest audiowizualna usługa medialna; przypomina, że zasadnicze znaczenie ma wyznaczenie w każdym państwie członkowskim bez zbędnej zwłoki łatwo dostępnego i publicznego punktu kontaktowego on-line;

17. domaga się zwiększenia wysiłków na rzecz rozpowszechniania utworów europejskich reprezentujących pełen zakres europejskiej różnorodności językowej, z uwzględnieniem zarówno języków urzędowych, jak i języków regionalnych i mniejszości; uważa zatem, że niezbędne jest gromadzenie danych na temat rozpowszechniania językowego audiowizualnych usług medialnych, w tym informacji na temat różnorodności językowej towarzyszącego im dubbingu, napisów lub audiodeskrypcji udostępnianych wraz z nimi, aby móc działać w sposób bardziej ukierunkowany;

18. wskazuje na potencjał, jaki leży w wykorzystywaniu sztucznej inteligencji do zwiększenia dostępności usług audiowizualnych, i wzywa Komisję i państwa członkowskie, by w sposób strategiczny i ukierunkowany promowały takie wykorzystywanie;

19. wzywa Komisję, aby wystąpiła o opracowanie europejskich norm dotyczących usług dostępu, w tym symboli, które są zgodne z istniejącymi praktykami, ale mogą być również używane przez kraje, w których nie ma wytycznych dotyczących jakości;

20. zaleca, aby przyszłe centrum AccessibleEU utworzyło forum dla wszystkich zainteresowanych stron, których dotyczą europejski akt prawny w sprawie dostępności i dyrektywa o audiowizualnych usługach medialnych, aby umożliwić wymianę praktyk i znaleźć obszary współpracy w celu poprawy dostępności mediów w UE;

21. wzywa Komisję, aby przeprowadziła badanie mające na celu zmierzenie i porównanie dostępności mediów między państwami członkowskimi;

22. zauważa, że współprawodawcy wprowadzili istotne nowe elementy do zmienionej dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych, zwłaszcza przepis uznający możliwość przyjmowania przez państwa członkowskie środków wspierających ekspozycję audiowizualnych usług medialnych świadczonych w interesie ogólnym (art. 7a) oraz przepis chroniący integralność audiowizualnych usług medialnych (art. 7b); podkreśla, że trzeba zapewnić właściwe wdrożenie tych przepisów z uwagi na kluczową rolę, jaką producenci urządzeń i dostawcy interfejsów użytkownika odgrywają w umożliwianiu ludziom dostępu do audiowizualnych usług medialnych w internecie oraz wyszukiwaniu i znajdowaniu takich usług;

23. uważa ponadto, że środki przewidziane w art. 7a mogłyby zostać jeszcze bardziej wzmocnione i zachęca państwa członkowskie, aby w większym stopniu wykorzystywały szanse, jakie mogą wiązać się z odpowiednim wyeksponowaniem audiowizualnych usług medialnych świadczonych w interesie ogólnym; sugeruje ponadto, aby ERGA pomogła w opracowaniu wytycznych dotyczących zharmonizowanego podejścia europejskiego, w oparciu o analizę najlepszych praktyk; uważa, że można by poczynić postępy w kierunku wprowadzenia obowiązku ekspozycji audiowizualnych usług medialnych świadczonych w interesie ogólnym, pod warunkiem że zakres i rozumienie treści leżących w interesie ogólnym zostaną zharmonizowane i nie będą sprzeczne z wartościami UE, z należytym uwzględnieniem istniejących systemów w tym zakresie i ich dalszego rozwoju;

⁽⁹⁾ Europejskie Obserwatorium Audiowizualne, „MAVISE – Database on audiovisual services and their jurisdiction in Europe”, stan na 3 kwietnia 2023 r.

⁽¹⁰⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/882 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wymogów dostępności produktów i usług (Dz.U. L 151 z 7.6.2019, s. 70).

24. zwraca w związku z tym uwagę, że usługi świadczone lub treści udostępniane w interesie ogólnym celowo nie ograniczają się do mediów publicznych, ale obejmują również usługi lub treści dostarczane przez komercyjnych dostawców usług medialnych, mające na celu zaspokojenie potrzeb społecznych, demokratycznych i kulturalnych, ponieważ mogą one reprezentować większy zakres poglądów w spektrum politycznym;

25. zachęca państwa członkowskie do przyjęcia kompleksowych i skutecznych przepisów określonych w art. 7b dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych w celu ochrony integralności sygnału na wszystkich odpowiednich platformach internetowych i interfejsach użytkownika wykorzystywanych do uzyskiwania dostępu do audiowizualnych usług medialnych;

26. podkreśla, jak ważne są przyciski numeryczne na pilotach dla zapewnienia widoczności i znajdowalności audiowizualnych usług medialnych świadczonych w interesie ogólnym; zauważa, że niektórzy producenci usunęli te przyciski ze swoich pilotów, co zagraża tradycyjnym systemom numeracji kanałów;

27. uważa, że celem dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych służy podjęcie przez państwa członkowskie środków zapewniających ekspozycję audiowizualnych usług medialnych świadczonych w interesie ogólnym, a także ekspozycję utworów europejskich, w odniesieniu do odpowiednich interfejsów użytkownika i usług platformowych, które oferują swoje usługi użytkownikom na terytorium danego państwa członkowskiego, ale same nie mają tam siedziby; przypomina, że ważne jest, by środki te opierały się na przejrzystych i obiektywnych kryteriach; podkreśla, że przy transpozycji dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych do prawa krajowego w gestii państw członkowskich pozostaje uwzględnienie innych rodzajów mediów, takich jak radio, usługi audio online lub prasa;

28. uważa, że istnieje potrzeba zajęcia się kwestią wykorzystania sztucznej inteligencji w odniesieniu do audiowizualnych usług medialnych w celu ochrony i wspierania wolności wypowiedzi, w tym wolności posiadania opinii oraz otrzymywania i rozpowszechniania informacji i poglądów;

29. uważa za właściwe pozostawienie europejskich wymogów dotyczących udziałów jako celów minimalnych na ich obecnym poziomie, dopóki nie pojawią się przesłanki uzasadniające inne zalecenia; podkreśla znaczenie przepisów dotyczących promocji i dystrybucji utworów europejskich wraz z narzędziami ułatwiającymi wyszukiwalność, które ERGA zapewnia państwom członkowskim, oraz ich bezpośredni wpływ na lokalną twórczość audiowizualną i ekosystemy biznesowe; wzywa Komisję i ERGA by wspierały wymianę najlepszych praktyk między państwami członkowskimi w zakresie wprowadzania takich narzędzi ułatwiających wyszukiwalność w celu przedstawienia w perspektywie długoterminowej wniosków dotyczących konkretnych środków, które powinny być stosowane przez wszystkie państwa członkowskie; przypomina państwom członkowskim, że mogą one wykraczać poza unijne wymogi dotyczące udziałów na szczeblu krajowym;

30. podkreśla, że wprowadzenie unijnych wymogów dotyczących udziałów miało na celu promowanie europejskiego ekosystemu kreatywnego poprzez zwiększenie kontaktu odbiorców z UE z utworami europejskimi oraz zaoferowanie europejskim twórcom większych możliwości dotarcia do widzów w całej UE; uważa, że konieczne jest zapewnienie regularnego monitorowania wdrażania wymogów UE dotyczących udziałów, w tym rodzajów objętych nimi utworów audiowizualnych oraz obliczeń wolumenu w odniesieniu do udziału usług na żądanie;

31. podkreśla, że w ostatnim przeglądzie dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych wprowadzono mechanizm odstępstw od zasady kraju pochodzenia, w szczególności na podstawie art. 13 ust. 2, mający na celu zapewnienie lepszej równowagi przepisów mających zastosowanie do różnych podmiotów świadczących te same usługi, przy jednoczesnym zapewnieniu różnorodności kulturowej i uczciwej konkurencji między wszystkimi podmiotami ukierunkowanymi na rynek krajowy oraz utrzymaniu stałego i zróżnicowanego europejskiego ekosystemu kreatywnego w tych krajach; odnotowuje wykorzystanie mechanizmu przez 14 państw członkowskich, na przykład w celu wnoszenia wkładu do funduszy krajowych i inwestycji bezpośrednich;

32. podkreśla brak danych porównawczych i zauważa, że niektórzy uczestnicy rynku stwierdzili, iż przepis ten będzie miał zasadnicze znaczenie dla celów promowania i dywersyfikacji europejskiego sektora audiowizualnego i będzie stymulował różnorodność kulturową, podczas gdy inni uczestnicy rynku stwierdzili, że odstępstwa te doprowadzą do niepożądanych skutków dla jednolitego rynku lub mogą spowodować dodatkowe koszty;

33. podkreśla, że ocena ta powinna kompleksowo obejmować promowanie utworów europejskich w zróżnicowanym europejskim krajobrazie medialnym, obejmującym małych i dużych, a także regionalnych, europejskich i pozaeuropejskich dostawców, w części poświęconej aktualnym wydarzeniom o znaczeniu kulturowym, technicznym i handlowym oraz powinna przedstawiać propozycje konkretnych działań mających na celu rozwiązanie zidentyfikowanych problemów;

34. zauważa, że chociaż obliczanie udziałów dla nadawców telewizyjnych w art. 16 dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych nie obejmuje wiadomości, wydarzeń sportowych, gier, reklamy, usług teletekstowych i telezakupów, to wyłączenie nie istnieje w przypadku audiowizualnych usług na żądanie; wzywa Komisję do oceny rodzajów programów oferowanych w ramach audiowizualnych usług na żądanie, które są kompilowane pod względem udziału utworów europejskich obecnych w katalogach i udostępnianych w widoczny sposób, aby zapewnić, że koncentracja udziału osiągnie podobne cele jak art. 16;

35. zachęca ponadto do przeprowadzenia kompleksowego badania mającego na celu ocenę możliwości, wartości dodanej i wpływu na europejski ekosystem kreatywny wspólnych ogólnounijnych minimalnych wymogów dotyczących systemów zachęt inwestycyjnych, jako sposobu uzupełnienia przepisów dotyczących zobowiązań finansowych zawartych w dyrektywie o audiowizualnych usługach medialnych, z uwzględnieniem najlepszych praktyk w UE i na całym świecie oraz z naciskiem na uwzględnianie skutków społecznych lub kulturowych, które są pożądane z punktu widzenia polityki medialnej, takich jak rozwój talentów, zobowiązania społeczne, inkluzywność, różnorodność, równość płci i ekologizacja;

36. uważa, że utożsamianie sezonu serialu z tytułem, jak określono w wytycznych na podstawie art. 13 ust. 7 dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych dotyczących obliczania udziału utworów europejskich w katalogach usług na żądanie, powinno zostać ocenione we właściwym czasie, biorąc pod uwagę wpływ takiego działania na utwory kinematograficzne i seriale telewizyjne oraz cel, jakim jest zapewnienie europejskim widzom zróżnicowanej oferty kulturalnej; uważa ponadto, że należy ocenić terminy „niskie obroty” i „dostawcy o małej liczbie odbiorców”, aby sprawdzić, czy są one wystarczająco jasne i czy umożliwiają ujednoczenie ich stosowania w wystarczającym stopniu;

37. rozumie, że w odniesieniu do transmisji wydarzeń o doniosłym znaczeniu i możliwości ich oglądania przez ogół społeczeństwa niektóre państwa członkowskie, wdrażając art. 14 dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych, przyjęły nieproporcjonalne przepisy dotyczące liczby transmitowanych wydarzeń, negocjacji z kwalifikującymi się oferentami, kryteriów kwalifikowalności i ich ogólnej przydatności dla obecnego otoczenia konkurencyjnego, na przykład w odniesieniu do dostępności wydarzeń w internecie; wzywa Komisję do ścisłego monitorowania wdrażania przepisów w celu zagwarantowania, że wydarzenia o doniosłym znaczeniu pozostaną dostępne dla jak największej liczby osób w ogólnodostępnych programach telewizyjnych;

38. zwraca uwagę, że gromadzenie danych dotyczących dostępnych audiowizualnych usług medialnych na platformach internetowych daje tym platformom przewagę konkurencyjną;

39. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że strażnicy dostępu na mocy aktu o rynkach cyfrowych⁽¹¹⁾ muszą udostępniać część generowanych przez siebie danych oraz że strażnicy dostępu nie mogą faworyzować własnych treści w stosunku do treści osób trzecich; uważa, że może to nie wystarczyć do zapewnienia uczciwej konkurencji i zróżnicowanego krajobrazu mediów audiowizualnych; wzywa Komisję do oceny odpowiednich środków w celu uniknięcia tych zakłóceń równowagi pozycji rynkowej, aby zapewnić dostawcom audiowizualnych usług medialnych dostęp do wszystkich danych dotyczących korzystania z ich usług;

40. podkreśla ponadto, że niezbędne dane muszą być przynajmniej dostępne dla odpowiednich krajowych organów lub organów regulacyjnych, aby mogły one ustalić, czy osiągnięto odpowiednią ekspozycję audiowizualnych usług medialnych świadczonych w interesie ogólnym lub ekspozycję utworów europejskich w katalogach audiowizualnych usług medialnych na żądanie;

41. apeluje o pełne wykorzystanie potencjału współregulacji i samoregulacji oraz o regularną ocenę wpływu współregulacji i samoregulacji na dostawców audiowizualnych usług medialnych w celu zapewnienia jak najlepszej jakości i wpływu;

42. wzywa Komisję, by dokładniej zbadała szybko rosnące możliwości w zakresie audiowizualnych usług medialnych, które są przygotowywane przez internetowych influencerów, z naciskiem na ochronę małoletnich i konsumentów oraz również w tym przypadku w pełni egzekwowała jasne i wyraźne rozdzielenie reklamy od własnych treści; zauważa, że brak oznaczenia przekazu handlowego jako takiego okazuje się w internecie coraz większym problemem konkurencyjnym o negatywnych skutkach dla ochrony małoletnich i konsumentów;

43. wzywa państwa członkowskie i Komisję, by zagwarantowały, że tożsamość dostawcy audiowizualnych usług medialnych będzie w pełni wykazywana za pomocą logo lub innych rodzajów identyfikacji wizualnej wyraźnie rozpoznawalnej dla użytkownika, również online;

44. wzywa państwa członkowskie, aby skutecznie wypełniały wynikający z art. 30 ust. 4 dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych obowiązek zapewnienia zasobów finansowych i kadrowych krajowym organom lub urzędowi regulacyjnemu w obliczu coraz bardziej złożonych zadań i wspierały ich współpracę transgraniczną; apeluje o zagwarantowanie wymaganej dyrektywą o audiowizualnych usługach medialnych niezależności; podkreśla, że ważne jest zapewnienie ERGA skutecznych środków i narzędzi, które pozwolą monitorować wypełnianie obowiązków ustanowionych w dyrektywie o audiowizualnych usługach medialnych, a także sankcji w przypadku niewypełniania tych obowiązków; domaga się większej niezależności ERGA, między innymi w drodze utworzenia własnego sekretariatu niezależnego od Komisji;

⁽¹¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/1925 z dnia 14 września 2022 r. w sprawie kontestowalnych i uczciwych rynków w sektorze cyfrowym oraz zmiany dyrektyw (UE) 2019/1937 i (UE) 2020/1828 (akt o rynkach cyfrowych) (Dz.U. L 265 z 12.10.2022, s. 1).

45. nalega, aby niezależnie od przyszłego prawodawstwa Komisja zapewniła spójne i kompleksowe wdrożenie dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych i jej celów w państwach członkowskich, zwracając szczególną uwagę na jej art. 30, który, w każdym przypadku, wymaga ciągłego, starannego monitorowania i szybkiego reagowania na wszelkie niepożądane zmiany; domaga się od Komisji szybkiego działania, jeżeli istnieją przesłanki wskazujące na to, że jakiegokolwiek krajowe władze lub organy regulacyjne mogą wykonywać swoje uprawnienia w sposób niezgodny z celami i wartościami UE, zwłaszcza w przypadku podejrzenia naruszenia praw i wolności zapisanych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej;

46. nalega, by Komisja wydała wkrótce wymagane zgodnie z art. 33a ust. 3 dyrektywy o audiowizualnych usługach medialnych wytyczne dotyczące zakresu sprawozdań poszczególnych państw członkowskich z realizacji rozwoju umiejętności korzystania z mediów, dzięki czemu przedłożenie sprawozdania w odpowiednim czasie nie ulegnie dalszemu opóźnieniu; przypomina, że odbiorcy usług medialnych w UE mają prawo do otrzymywania i przekazywania informacji zgodnie z art. 11 Karty praw podstawowych UE oraz że nie jest możliwe korzystanie z tego prawa ani z możliwości dostępu do wolnych i pluralistycznych usług medialnych w Unii Europejskiej, jeśli nie towarzyszy im odpowiednia edukacja w zakresie umiejętności korzystania z mediów, co w szczególności uwzględniono w zmienionej dyrektywie o audiowizualnych usługach medialnych; podkreśla, że umiejętność korzystania z mediów nie powinna być ograniczona do zdobywania wiedzy o narzędziach i technologiach, ale powinna raczej mieć na celu wyposażanie ludzi w umiejętność krytycznego myślenia niezbędną do dokonywania ocen, analizowania złożonych realiów oraz odróżniania opinii od faktów;

47. zauważa, że wyzwania dotyczące prawa do otrzymywania i przekazywania informacji oraz możliwości dostępu do wolnych i pluralistycznych usług medialnych są często spotęgowane wskutek dominacji niektórych platform internetowych; w związku z tym zaleca, by rozważyć wprowadzenie opłaty od tych platform, z której można by finansować tworzenie i rozwijanie inicjatyw w zakresie umiejętności korzystania z mediów we wszystkich państwach członkowskich;

48. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie oraz Komisji.
